

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΥΛΟΣ, ΤΟ ΚΟΣΣΥΦΟΠΕΔΙΟ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ

Κωνσταντίνος Χολέβας
Πολιτικός Επιστήμων

Καταγράφω τρεις ειδήσεις που συνδέονται μεταξύ τους και θα τις σχολιάσω στη συνέχεια:

- 1) Στις 15 -11-2009 εκοιμήθη ο υπέργηρος Πατριάρχης της Ορθόδοξης Σερβικής Εκκλησίας Παύλος. Είχε παρακολουθήσει μαθήματα επί ένα χρόνο στην Ελλάδα ως υπότροφος της Εκκλησίας μας και μιλούσε λίγα ελληνικά. Τρεις πιθανοί διάδοχοί του, ο Μητροπολίτης Μαυροβουνίου Αμφιλόχιος, ο Μητροπολίτης Νόβισαντ και Μπάτσκακας Ειρηναίος και ο Μητροπολίτης Μπρανιτσέβου και Πόζαρεβατς Ιγνάτιος, έχουν εκπονήσει διδακτορική διατριβή στη Θεολογική Σχολή Αθηνών και ομιλούν άριστα τα ελληνικά. Ο Πατριάρχης Παύλος ήταν ο πρώτος ξένος, ο οποίος το 1992 είχε λάβει ξεκάθαρη θέση υπέρ των ελληνικών θέσεων τονίζοντας ότι γνωρίζει μόνο μία Μακεδονία και αυτή είναι ελληνική!
- 2) Στις 18-11-2009 ο Έλληνας Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών Δημήτρης Δρούτσας επισκέφθηκε το Βελιγράδι και ο Σέρβος ΥΠ.ΕΞ Βουκ Γέρεμιτς του είπε δημοσίως: Η Σερβία υποστηρίζει την Ελλάδα ως προς το όνομα της χώρας που έχει πρωτεύουσα τα Σκόπια. Ο Πρόεδρος της ΦΥΡΟΜ Μπόρις Ιβανόφ βρέθηκε στο Βελιγράδι για την κηδεία του Πατριάρχη Παύλου, αλλά σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τις δηλώσεις Γέρεμιτς απέσχε από όλες τις επίσημες εκδηλώσεις. Ο σκοπιανός Τύπος έγραψε ότι δημιουργήθηκε έντονο διπλωματικό επεισόδιο μεταξύ Σερβίας- ΦΥΡΟΜ.
- 3) Στις 18-11-2009 ο Σέρβος Υπουργός Πολιτισμού Νεμπόισα Μπράντιτς και ο Έλληνας Πρέσβυς στο Βελιγράδι Δημοσθένης Στωϊδης επισκέφθηκαν τον πύργο Νεμπόισα στη συμβολή των ποταμών Δούναβη και Σάβα. Εκεί θανατώθηκε το 1798 από τους Τούρκους ο Ρήγας Φεραίος. Ο πύργος έχει αγορασθεί από την ελληνική κυβέρνηση και θα μετατραπεί σε εκθεσιακό-μουσειακό χώρο όπου θα προβάλλονται οι αγώνες των Σέρβων και των Ελλήνων για την ελευθερία, ενώ θα φιλοξενεί και το ελληνο-σερβικό πολιτιστικό κέντρο.

Η συνισταμένη των τριών ειδήσεων είναι ότι, παρά τις αναταράξεις και τις διακυμάνσεις που κατά καιρούς εμφανίζονται, μπορούμε να πούμε ότι μετά από 180 υπάρξεως των δύο ανεξαρτήτων κρατών Ελλάδος και Σερβίας, οι σχέσεις παραμένουν εντυπωσιακά καλές και οι ιστορικοί, θρησκευτικοί, πολιτιστικοί και οικονομικοί δεσμοί ενισχύονται σταθερά. Στην εξωτερική πολιτική δεν λειτουργεί κανείς με συναισθηματικά κριτήρια, όμως δεν είναι τυχαίο ότι σε όλες τις μεγάλες συγκρούσεις (Βαλκανικοί Πόλεμοι, 2 Παγκόσμιοι Πόλεμοι) οι δύο λαοί ανήκαν πάντα στο ίδιο στρατόπεδο. Ούτε ήταν τυχαία και ανεξήγητη η στάση του ελληνικού λαού κατά των βομβαρδισμών του 1999, μία στάση την οποία θυμάται καλά ο λαός και η ηγεσία της Σερβίας. Βεβαίως κάθε χώρα έχει τα δικά της συμφέροντα και αυτά μπορεί άλλοτε να συγκλίνουν και άλλοτε να αποκλίνουν. Όμως πρέπει να σταθούμε με έμφαση στο γεγονός ότι μέσα στο θολό βαλκανικό τοπίο η Ελλάδα έχει μία γειτονική χώρα, η οποία τουλάχιστον έχει την καλή πρόθεση να μάς κατανοήσει και να συνεργασθεί αρμονικά σε διάφορους τομείς.

Η προσωπικότητα του Πατριάρχη Παύλου βοήθησε πολύ την καλλιέργεια αυτών των καλών σχέσεων ιδιαίτεως στον εκκλησιαστικό τομέα. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Σερβίας σε συνεργασία με το Οικουμενικό Πατριαρχείο θεωρεί Σχισματική την τεχνητή κρατική «Εκκλησία της Μακεδονίας», τη οποία δημιούργησε ο κομμουνιστής Τίτο αποσπώντας τρεις Μητροπόλεις από το Βελιγράδι. Σήμερα η κρατική «Εκκλησία» δεν αναγνωρίζεται από τις άλλες Ορθόδοξες Εκκλησίες, ενώ το Σερβικό Πατριαρχείο έχει περιλάβει στους κόλπους του την Αυτόνομη Αρχιεπισκοπή Αχρίδος, η οποία ποιμαίνει τους Ορθόδοξους Χριστιανούς της ΦΥΡΟΜ. Ο επικεφαλής της Αρχιεπίσκοπος Ιωάννης, σκοπιανός με ελληνική παιδεία, δεν ζει πλέον στα Σκόπια διότι διώκεται συστηματικά. Προφανώς ο τίτλος του ως Αρχιεπισκόπου Αχρίδος και η αμφισβήτησή του κατά του ψευδομακεδονισμού των κυβερνώντων τον καθιστούν «μαύρο πρόβατο» για τον σκοπιανό εθνικισμό.

Ο μακαριστός Πατριάρχης Παύλος επαινέθηκε για τη μετριοπάθειά του. Όμως είχε και αυτός μία εμμονή, όπως κάθε Σέρβος κληρικός ή λαϊκός, πολιτικός ή απλός πολίτης. Θεωρούσε απαράδεκτη την αποκοπή του Κοσσυφοπεδίου από την Σερβία. Ο Παύλος είχε διατελέσει Μητροπολίτης Ράσκας και Πριζρένης, δηλαδή Κοσσυφοπεδίου, και είχε ζήσει τις χλευαστικές επιθέσεις φανατικών Αλβανών εναντίον του και εναντίον των ιστορικών Ορθόδοξων μοναστηριών της περιοχής. Την ίδια εμμονή επιδεικνύει και η σημερινή σερβική κυβέρνηση. Ο Βουκ Γέρεμιτς το είπε και αυτό σαφέστατα στον Έλληνα Αναπληρωτή ΥΠ.ΕΞ: Καμμία σερβική κυβέρνηση δεν πρόκειται να αναγνωρίσει ανεξάρτητο Κοσσυφοπέδιο (Κόσσοβο). Οι λόγοι είναι ιστορικοί, θρησκευτικοί, γεωπολιτικοί, οικονομικοί και πολλοί άλλοι. Παρά την αμερικανική στήριξη προς τον αλβανικό εθνικισμό η μικρή και οικονομικά προβληματική Σερβία δίνει σε όλους μας μαθήματα εθνικής αξιοπρεπείας.

Θυμίζω ότι εκκρεμεί η σερβική προσφυγή στο Δικαστήριο Διεθνούς Δικαίου της Χάγης για το θέμα της απόσχισης του Κοσσοβό. Για τη χώρα μας το ζήτημα έχει πολλαπλή σημασία, διότι το Δικαστήριο καλείται αν απαντήσει αν είναι σωστό να δημιουργούνται νέα κράτη μετά από βιαία απόσχιση, της οποίας προηγήθηκε η χρήση ενόπλου βίας. Η Ελλάδα έχει κάθε λόγο να στηρίξει τις σερβικές θέσεις για το Κόσσοβο, διότι και εμείς επικαλούμαστε το Διεθνές Δίκαιο στην Κύπρο, στο Αιγαίο, στην Θράκη. Αν αναγνωρίσουμε τα τετελεσμένα των Κοσσοβάρων θα είναι σαν να νομιμοποιούμε και τον Αττίλα και το ψευδοκράτος των Τουρκοκυπρίων.

Ουδείς πρόκειται να θυμώσει μαζί μας γι' αυτό. Η παρουσία των στρατιωτών μας στο Αφγανιστάν είναι αρκετή για να αποδείξει την πίστη μας στους συμμάχους.

Κ.Χ. 19-11-2009